

กรมพัฒนาที่ดินนำผลจากการมีส่วนร่วม ของประชาชน และผู้รับบริการไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

หนึ่งในสามของบริเวณพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ คือ ปัญหาดินเค็ม สาเหตุของการเกิดดินเค็มคือ เกลือหิน (rock salt) เกลือเป็นสารละลายที่ละลายน้ำได้ดี เมื่อหินแร่ที่มีเกลือเป็นองค์ประกอบเกิดการผุพังการสลายตัวโดยกระบวนการทางกายภาพและเคมี เกลือที่ถูกปลดปล่อยออกมาจะละลายโดยมีน้ำใต้ดินเป็นตัวการที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนที่ของเกลือจากแหล่งเกลือไปสะสมยังแหล่งต่างๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ต่ำกว่า การเกิดดินเค็มทำให้พืชมีการเจริญเติบโตได้ช้ามีผลผลิตที่ต่ำ กรมพัฒนาที่ดินได้จัดโครงการหาพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้นเพื่อป้องกันการแพร่กระจายดินเค็มเพื่อเปลี่ยนแปลงของการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดอนให้มีพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น สภาพแวดล้อมจะเป็นวนเกษตร พื้นที่ที่มีความชื้นเพิ่มขึ้นและเกิดความสมดุลน้ำระหว่างพื้นที่ดินเค็มจัด พื้นที่ที่มีศักยภาพในการแพร่กระจายดินเค็มและความยั่งยืนของการเกษตรธรรมชาติ

กรมพัฒนาที่ดิน สร้าง การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการในการดำเนินงาน

ผู้มีส่วนร่วมจำนวน ประมาณ 80 ราย

กำนัน, เกษตรกร, ผู้แทนมูลนิธิชัยพัฒนา, บจก. สยามฟอสเฟต และเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดิน, สพข.5

กรมพัฒนาที่ดินโดยสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนระบบการพัฒนาที่ดิน นักศึกษาฝึกงานจากสาขาวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รวบรวมข้อมูลโครงการปลูกไม้ยืนต้นและลงพื้นที่ชี้แจงรายละเอียดโครงการปลูกไม้ยืนต้นในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากคราบเกลือและนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์สภาพพื้นที่

- ครั้งที่ 1 วันที่ 7/02/66 บ้านดู่บ่อย ม.7 ต.โนนแดง อ.โนนศิลา จ.ขอนแก่น
- ครั้งที่ 2 วันที่ 9/02/2566 บ้านโพธิ์ส้ม ม.7,14,17 ต.ห้วยคำ อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์
- ครั้งที่ 3 วันที่ 13/02/2566 บ้านพังซ่ง ม.6 และ บ้านเรือชัย ม.7 ต.ห้วยคำ อ.ยางตลาด จ.อุดรธานี

ประเด็นในการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- ชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานและรายละเอียดแบบก่อสร้างงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- การเตรียมความพร้อมในด้านของข้อมูลโครงการและที่พื้นเป้าหมายในการดำเนินโครงการ

ผลจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงาน

การปรับปรุงดำเนินงานของกรม

ปรับแผน ปรับแผนการดำเนินงานทั้งในเรื่องชนิดของไม้ยืนต้นเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้เกิดสมดุลของการใช้น้ำและน้ำใต้ดินของพื้นที่ รวมถึงรายละเอียดแบบก่อสร้างงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับพื้นที่

แก้ไขปัญหาร่วมกันกับสมาชิก ผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการปลูกไม้ยืนต้น และได้คัดเลือกขนาดพื้นที่การปรับปรุงแปลงตามความต้องการของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อปรับปรุงและออกแบบสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมกับการปลูกไม้ยืนต้น

การประชาสัมพันธ์ สํารวจจำนวนสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการ นำขอบเขตพื้นที่ดำเนินโครงการมาซ้อนทับกับแผนที่ถือครอง เพื่อให้ทราบข้อมูลของผู้ถือครองที่ดินรายแปลง

ขออนุมัติงบประมาณ รวบรวมเอกสารของผู้ถือครองที่ดินในแต่ละแปลงที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อนำไปขออนุมัติงบประมาณในการจัดทำโครงการปลูกไม้ยืนต้น ซึ่งมีรูปแบบการปลูกต้นไม้ 4 แบบ

เลือกรูปแบบการปลูก เกษตรกรเลือกรูปแบบการปลูก ลงนามในหนังสือยินยอมให้โครงการเข้าดำเนินการปรับพื้นที่และปลูกต้นไม้ตามความต้องการของเกษตรกร

ดูแลรักษาต้นไม้ เกษตรกรต้องดูแลรักษาต้นไม้ให้เจริญเติบโตไม่น้อยกว่า 80 % ในระยะเวลา 1 ปี

เกษตรกรได้ประโยชน์

เกษตรกรในพื้นที่ดินเค็ม

มีรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม ลดปัญหาผลกระทบจากการแพร่กระจายเกลือได้อย่างยั่งยืน

เกษตรกรในพื้นที่รับน้ำ (Recharge area)

จะได้รับผลประโยชน์จากมูลค่าการปลูกไม้เศรษฐกิจในรูปแบบคาร์บอนเครดิต

